

Pobieranie materiału do badań laboratoryjnych. Uwagi praktyczne 3 (odcinek 7/2011)

Wykonanie badania bakteriologicznego (posiewu) jest czasami jedyną możliwością na postawienie diagnozy i rozpoczęcie właściwego leczenia. Pozwala nie tylko na zidentyfikowanie czynnika chorobotwórczego, ale również na określenie jego wrażliwości na stosowane antybiotyki. Diagnostyczna wartość badania mikrobiologicznego zależy od jakości materiału przeznaczonego do tego celu. Należy pamiętać, że nawet przy zastosowaniu najnowocześniejszych technik laboratoryjnych nie można oczekiwać wiarygodnego wyniku, jeśli przy pobieraniu materiału do badań nie zostały zachowane odpowiednie procedury.

Uwagi ogólne dotyczące pobierania wymazów

- Wymazy pobiera się w przypadku, kiedy niemożliwe jest pobranie innego materiału (np. ropy, skrawków tkanek itp.)
- Materiał powinien być adekwatny tzn. pobrany z miejsca, w którym toczy się proces chorobowy.
- Wymaz powinien zostać pobrany przed rozpoczęciem leczenia, a jeśli jest pobrany w trakcie podawania antybiotyków fakt ten powinien zostać odnotowany na skierowaniu (z podaniem nazwy leku).
- Wymaz powinien być pobierany specjalnie do tego celu przeznaczonym jałowym bawełnianym wacikiem, a po pobraniu umieszczony w jałowej próbówce z podłożem transportowym. Przy pobieraniu obowiązują zasady aseptyki.
- Wymaz powinien być pobrany z głębokich warstw zmiany, gdyż w tak pobranym materiale jest największe prawdopodobieństwo wyhodowania drobnoustrojów.
- W przypadku, gdy wymazy pobierane są z miejsc suchych (np. skóra) lub delikatnych (np. oka) wacik przed pobraniem powinien zostać zwilżony jałową solą fizjologiczną.
- Probówka zawierająca wymaz powinna być szczelnie zamknięta i odpowiednio podpisana (nazwisko i imię pacjenta, data urodzenia, rodzaj materiału i miejsce pobrania). Dane te powinny być zgodne z danymi zawartymi na skierowaniu.
- Po pobraniu materiał powinien być jak najszybciej dostarczony do laboratorium. Wymazy pobrane do próbki z podłożem transportowym (próbka z żelem) można przechować w temperaturze pokojowej do 48 godzin.

- W przypadku bakterii o wysokich wymaganiach wzrostowych np. *Haemophilus* spp., *Streptococcus pneumoniae*, wymazy pobrane do próbek z podłożem transportowym mogą być przechowywane do 24 godzin w temperaturze pokojowej.
- Zużyte podczas pobierania materiały należy natychmiast włożyć do specjalnego pojemnika na odpady medyczne.

WYMAZ Z GARDŁA

Podczas pobierania wymazu pacjent powinien mieć głowę przechyloną do tyłu i szeroko otwarte usta. Pacjent powinien głęboko oddychać. Jałowym bawełnianym wacikiem należy wówczas pobrać materiał z powierzchni migdałków, łuków podniebiennych i/lub tylnej ściany gardła. W przypadku suchych błon śluzowych wacik można zwilżyć jałowym roztworem soli fizjologicznej. Z migdałków należy pobierać wymaz z miejsc zmienionych zapalnie i czopów ropnych. Należy pamiętać, aby nie dotknąć języka i języczka podniebiennego oraz nie zanieczyścić wymazówki śliną.

WYMAZ Z NOSA

Podczas pobierania wymazu pacjent powinien mieć głowę przechyloną do tyłu. Pacjent powinien głęboko oddychać. Osoba pobierająca jedną ręką przytrzymuje głowę pacjenta. Jałowym bawełnianym wacikiem należy pobrać materiał z powierzchni błon śluzowych nosa. Z każdego kanału nosowego należy pobierać wymazy osobnym, jałowym wacikiem. W przypadku suchych błon śluzowych wacik można zwilżyć jałowym roztworem soli fizjologicznej.

WYMAZ Z UCHA

Jałowym wacikiem (osobnym dla każdego ucha), zwilżonym jałową solą fizjologiczną należy pobrać treść zmian ropnych. W przypadku perforacji błony bębenkowej materiał do badania może pobierać wyłącznie lekarz laryngolog.

ZAPAMIĘTAJ !

Wszystkie wymazy pobiera się z zachowaniem zasad aseptyki. Uważaj, aby podczas pobierania wymazu nie dotknąć innych miejsc (może to doprowadzić do zanieczyszczenia wymazu i uzyskania fałszywie dodatnich wyników).

PYTANIE KONKURSOWE (do artykułu 6/2011)

Czy opaska uciskowa może być założona przez cały czas pobierania krwi, czy tylko w momencie wkłucia igły do żyły?

Odpowiedzi należy udzielić za pośrednictwem formularza dostępnego na stronie: www.invicta.pl/konkurs

Zwycięzcą konkursu z odcinka 5/2011 została Pani Julita Wierzbicka - Dwornik

Materiał przygotowany przez:

Eksperckie Laboratoria Medyczne INVICTA
Odcinek dostępny na www.pzpoz.pl oraz www.invicta.pl